

Данило ШАРШАТКІН,
старший викладач кафедри організації
розвідувально-інформаційної роботи та
технічних засобів розвідки

Військова академія (м. Одеса)

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ – ФАХІВЦІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗВІДУВАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Діагностика професійної компетентності офіцерів – фахівців з організації розвідувально-інформаційної роботи є важливим завданням педагогічної теорії та практики, оскільки дозволяє оцінити, наскільки офіцери володіють необхідними знаннями, навичками та вміннями, що є критично важливими для виконання їхніх професійних обов'язків в умовах, які постійно змінюються. Результати діагностики дають можливість визначити слабкі сторони у підготовці офіцерів і розробити відповідні програми навчання та підвищення кваліфікації, що сприятиме підвищенню їхньої ефективності.

Ще один важливий аспект педагогічної діагностики полягає в тому, що у сучасному світі інформація відіграє ключову роль, а розвідувальна діяльність постійно зазнає змін через нові технології та методи ведення розвідки. Тому педагогічна діагностика компетентності дає змогу визначити, наскільки офіцери готові до таких змін та здатні оперативно реагувати на нові виклики.

Також варто зазначити, що діагностика є основою для розробки науково обґрунтованих методик навчання і підготовки офіцерів, що дозволяє забезпечити системний підхід до розвитку професійної компетентності. З огляду на ці аспекти, діагностика професійної компетентності офіцерів – фахівців з організації розвідувально-інформаційної роботи є важливою складовою педагогічної теорії та практики, спрямованою на забезпечення високого рівня професіоналізму та підготовки кадрів для виконання важливих завдань у сфері національної безпеки.

Для педагогічної діагностики професійної компетентності офіцерів необхідно визначити чіткі критерії та показники.

Критерії – це основні характеристики або якості, за якими оцінюється професійна компетентність офіцерів. Вони дозволяють визначити, наскільки офіцер відповідає вимогам, які висуваються до його професійної діяльності [1].

Показники – це конкретні ознаки, за якими можна виміряти чи оцінити критерії. Вони дають змогу більш точно визначити рівень відповідності офіцера встановленим критеріям. Наприклад, для когнітивного критерію, який відображає рівень сформованості знань, показниками можуть бути: рівень засвоєння теоретичних знань (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); кількість правильних відповідей у тестах; якість виконання контрольних завдань. Для критерію, який призначений для діагностики практичних навичок та умінь показниками можуть бути: вміння використовувати технічні засоби розвідки; швидкість і точність виконання оперативних завдань; кількість успішно проведених операцій тощо.

Визначення критеріїв та показників є важливим аспектом проведення дослідження, оскільки вони дозволяють проводити об'єктивну та стандартизовану оцінку рівня професійної компетентності; оцінка за чіткими критеріями дає можливість майбутнім офіцерам отримати конструктивний зворотний зв'язок щодо своїх сильних та слабких сторін; визначення конкретних критеріїв і показників сприяє плануванню заходів для підвищення професійної компетентності.

Отже, визначення критеріїв та показників є необхідним етапом педагогічної діагностики, що дає змогу забезпечити якісну оцінку і розвиток професійної компетентності

У дослідженні ми виходимо з того, що за основу класифікації для визначення критеріїв доцільно обрати структуру професійної компетентності, що поєднує її основні компоненти. Це є цілком логічним, оскільки дозволить забезпечити кількісне визначення проявів основних компонентів лідерської компетентності.

Результати узагальнення наукової літератури, зокрема праць Ю. Дем'янюка [2], О. Діденка [2; 3], Т. Сніци [2], дають можливість зробити висновок, що структура професійної компетентності майбутніх офіцерів – фахівців з організації розвідувально-інформаційної роботи – це сукупність взаємопов'язаних компонентів, що визначають здатність фахівця ефективно виконувати професійні завдання. Вона складається з

когнітивного, функціонального, мотиваційного, комунікативного, особистісного та рефлексивного компонентів.

З урахуванням структури професійної компетентності запропоновано використовувати шість критеріїв, які відображають зміст і відповідають її структурним компонентам.

Для діагностики теоретичних знань, необхідних для професійної діяльності запропоновано використовувати знаннєвий критерій. Функціональному компоненту професійної компетентності відповідає практичний критерій, який відображає здатність офіцерів ефективно застосовувати знання на практиці. Мотиваційний критерій відображає рівень внутрішньої мотивації та зацікавленості офіцера у професійній діяльності. Комунікативний критерій відображає здатність ефективно взаємодіяти з колегами, підлеглими та іншими службами. Особистісний критерій відображає індивідуальні психологічні якості, що впливають на професійну діяльність. Останній критерій – рефлексивний, відображає здатність офіцера до самоаналізу та критичного оцінювання власної діяльності.

Визначення критеріїв сформованості професійної компетентності майбутніх офіцерів – фахівців з організації розвідувально-інформаційної роботи дозволяє у подальшому з'ясувати її стан в умовах освітнього процесу у військовому закладі освіти.

Список використаних джерел:

1. Кіріакіді О., Діденко О. Результати дослідження та досвід розвитку медіаграмотності майбутніх офіцерів військово-морських сил збройних сил України у процесі професійної підготовки. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2024. № 1 (36). С. 53–67.
2. Didenko O., Snitsa T., Demyaniuk Y. The essence, content and features of the formation of diagnostic competence of students in higher military educational institutions. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2023. № 4 (35). С. 23–36. URL:

<https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk> (дата звернення:
10.10.2024).

3. Діденко О. В., Порхун І. В. До проблеми формування та діагностики правової компетентності військовослужбовців за контрактом Державної прикордонної служби України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні та психологічні науки* / гол. ред. В. В. Райко. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2014. № 3 (72). С. 102–115.